

ОМЕЛЯНЕНКО Т.В.

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ФАКТОРИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ В УКРАЇНІ

Факторинг - фінансування постачань з відстроченням платежу, страхуванням ризиків, пов'язаних з відстрочкою платежу, а також управління дебіторською заборгованістю; переуступка боргових прав підприємства іншому суб'єктові, який гарантує платіж.

Фінансування під відступлення права грошової вимоги застосовується у банківській та фінансовій практиці впродовж тривалого часу. До прийняття Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ), в українському правовому просторі не існувало досконалого та цілісного регулювання цього правового інституту.

Згідно з ЦКУ, предметом договору факторингу може бути право грошової вимоги, строк платежу за якою настав, а також право вимоги, яке виникне в майбутньому. Основні види факторингу – регресний та безрегресний.

Згідно Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», «не вважаються продажем операції з надання товарів у межах ... цивільно-правових договорів, які не передбачають передачу прав власності на такі товари».

За договором факторингу йдеться мова саме про відступлення права грошової вимоги, при цьому право власності на товари переходить безпосередньо до покупця продукції при її відвантаженні постачальником. Валовий дохід у постачальника відображується за правилом «першої події» в момент відвантаження. Тому при укладанні договору факторингу й передачі права грошової вимоги фактору у постачальника не виникає валового доходу.

На валові витрати постачальника відносять суму плати фактору за договором факторингу, тому що згідно з Законом України «Про оподаткування прибутку підприємств», до складу валових витрат відносяться «будь-які витрати, пов'язані з виплатою або нарахуванням процентів за борговими зобов'язаннями ... якщо такі виплати або нарахування

здійснюються у зв'язку з веденням господарської діяльності..». Таким чином, плата за договором факторингу є валовими витратами постачальника.

Законом України «Про податок на додану вартість» під факторингом розуміється «операція з переуступки першим кредитором прав вимоги боргу третьої особи другому кредитору з попередньою або наступною компенсацією вартості такого боргу першому кредитору». Згідно Закону про ПДВ факторингові операції, за якими об'єктом боргу є валютні цінності, не є об'єктом оподаткування ПДВ. Оскільки предметом договору факторингу є право грошової вимоги, а грошові кошти згідно статті 1 Декрету КМУ Про систему валютного регулювання та валютного контролю від 19.02.1993р. №15-93 підпадають під визначення валютних цінностей, факторинг для постачальника у смислі відступлення права грошової вимоги не є об'єктом оподаткування ПДВ.

У разі безрегресного факторингу, коли право грошової вимоги відступається за сумою меншою, ніж вказано у договорі поставки, сума податкового зобов'язання з ПДВ, нарахованого при продажі товару, не зменшується, оскільки перегляду ціни товару у відносинах з покупцем (боржником) не було. Останній однаково буде оплачувати придбаний товар за повною договірною вартістю.

Список літератури: 1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV (зі змінами та доповненнями) 2. Закон України “Про податок на додану вартість” від 03.04.1997р. №168/97 – ВР (зі змінами та доповненнями) 3. Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 28.12.1994р. № 334/94-ВР (зі змінами та доповненнями) 4. Про систему валютного регулювання та валютного контролю. Декрет Кабінету міністрів України від 19.02.1993р. №15-93 (зі змінами та доповненнями)